

**AGNIESZKA BEZAT-JARZĘBOWSKA
WŁODZIMIERZ REMBISZ**

**MECHANIZMY
I UWARUNKOWANIA
RYNKOWE A INTERWENCJE
SEKTOROWE.
OD TEORII DO PRAKTYKI**

Warszawa 2022

**MECHANIZMY
I UWARUNKOWANIA
RYNKOWE A INTERWENCJE
SEKTOROWE.**

OD TEORII DO PRAKTYKI

**MECHANIZMY
I UWARUNKOWANIA
RYNKOWE A INTERWENCJE
SEKTOROWE.
OD TEORII DO PRAKTYKI**

Autorzy:

dr hab. Agnieszka Bezat-Jarzębowska, prof. IERiGŻ PIB
prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz

WARSZAWA 2022

Autorzy:

dr hab. Agnieszka Bezat-Jarzębowska (ORCID nr 0000-0003-2464-8437),
prof. dr hab. Włodzimierz Rembisz (ORCID nr 0000-0001-9941-3398),
są pracownikami Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowego Instytutu Badawczego.

Recenzenci:

prof. dr hab. Bogdan Klepacki, Instytut Ekonomii i Finansów SGGW w Warszawie
dr hab. Maria Parlińska, prof. UTH, Uczelnia Techniczno-Handlowa im. H. Chodkowskiej

Korekta i redakcja techniczna

Joanna Gozdera

Projekt okładki

Leszek Ślipiński

ISBN 978-83-7658-897-1

Ark. wyd. 8,95

Wydawca: *Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej*
Państwowy Instytut Badawczy, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa,
tel.: (22) 505 45 18; e-mail: ierigz@ierigz.waw.pl; <http://www.ierigz.waw.pl>
Skład, łamanie i druk: *Dział Wydawnictw IERiGŻ PIB, tel. (22) 505 45 26;*
e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Spis treści

Wstęp.....	7
1.Prawidłowości rynku rolnego – podstawowe i złożone.....	9
1.1. Wprowadzenie i założenia.....	9
1.2. Podstawowe prawidłowości rynku rolnego.....	11
1.3. Ogólniejsze prawidłowości rynku rolnego.....	17
1.4. Niektóre efekty prawidłowości rynku rolnego.....	21
1.5. Projektowanie mechanizmów na rynku rolnym.....	23
1.6. Ogólne wnioski i rekomendacje.....	29
2.Problem zarządzania ryzykiem cenowym na rynku rolnym.....	31
2.1. Wprowadzenie i kwestie klasyfikacyjne.....	31
2.2. Problem stabilizacji poziomu cen skupu.....	32
2.3. Skutki ryzyka niekorzystnych zmian poziomu ceny skupu.....	34
2.4. Sens zarządzania ryzykiem cenowym.....	38
2.5. Podsumowanie i rekomendacje ogólne.....	41
3.Rynkowe oddziaływanie na ceny i dochody producentów rolnych – założenia.....	43
3.1. Wprowadzenie i założenia.....	44
3.2. Istota ekonomiczna proponowanych metod.....	46
3.3. Instrumenty wspierania stabilności dochodowej w rolnictwie w propozycjach WPR na okres po 2020 roku.....	48
4.Kwity składowe i rachunki stabilizacji w oddziaływaniu na dochody producentów rolnych.....	52
4.1. System kwitów składowych.....	52
4.2. Ekonomia kwitu składowego.....	56
4.3. Organizacyjne i jakościowe kwestie obrotu kwitami składowymi.....	60
4.4. Kwity składowe a Giełdowy Rynek Rolny TGE (Platforma Żywnościowa) – szanse rozwoju.....	63
4.5. Podsumowanie i rekomendacje aplikacyjne.....	65
4.6. Rachunki stabilizacji (wygładzania) dochodów w interwencji sektorowej..	67
5.Rolnictwo kontraktowe i kontrakty <i>forward</i> w interwencji i stabilizacji dochodów.....	74

5.1. Wprowadzenie i założenia	74
5.2. Kontrakty dostawne <i>forward</i>	76
5.3. Ekonomiczne cechy i funkcje kontraktu <i>forward</i>	79
5.4. Rodzaje i formuły cen skupu w kontraktach <i>forward</i>	83
5.5. TGE Giełdowy Rynek Rolny jako zaplecze infrastrukturalne dla kontraktów <i>forward</i>	85
5.6. Giełda towarowa „typu wiedeńskiego” a kontrakty <i>forward</i>	86
5.7. Podsumowanie i rekomendacje aplikacyjne	87
6. Podstawy i możliwości kooperacji poziomej producentów rolnych.....	90
6.1. Przesłanki do integrowania podmiotów gospodarczych	90
6.2. Możliwości kooperacji podmiotów na rynku	96
6.3. Przeciwdziałanie niedoskonałościom rynku poprzez różne formy organizacyjne	98
6.4. Przesłanki stymulujące tworzenie więzi międzyorganizacyjnych i bariery je ograniczające.....	101
7. Formy kooperacyjne wzmacniania pozycji rynkowych producentów rolnych	104
7.1. Grupy producentów i organizacje producenckie	104
7.2. Cel indywidualny członków grup producenckich a cel rynkowy organizacji	106
7.3. Bariery i korzyści tworzenia grup producentów rolnych	109
7.4. Pozycja rynkowa grupy producenckiej w łańcuchu żywnościowym	117
7.5. Narzędzia wspierające osiąganie zaplanowanych celów rynkowych.....	118
8. Inne formy wzmacniania pozycji rynkowej producentów rolnych.....	120
8.1. Sprzedaż bezpośrednia.....	120
8.2. Holding spożywczy jako forma interwencji sektorowej	124
8.3. Holding spożywczy – zarys funkcyjności jako formy interwencji sektorowej	128
8.4. Promocyjno-marketingowe wspomaganie sprzedaży produktów rolnych w interwencji sektorowej	132
8.5. Podsumowanie	136
Zakończenie.....	138
Literatura	140

Wydawca:
Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
www.ierigz.waw.pl; tel. +48 22 505 45 18
Skład i druk:
Dział Wydawnictw IERiGŻ PIB
tel. +48 22 505 45 26, dw@ierigz.waw.pl

ISBN 978-83-7658-897-1